

Брюксел, 27.10.2015 г.
SWD(2015) 205 final

PART 1/3

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

**Ръководство относно европейската стандартизация в подкрепа на
законодателството и политиките на Съюза**

ЧАСТ I

**Роля на исканията за стандартизация на Комисията до европейските организации
за стандартизация**

Съдържание

0.	ВЪВЕДЕНИЕ	2
1.	ЦЕЛИ	3
2.	РОЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАНДАРТИЗАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	5
2.1.	Референтни документи за определяне и прилагане на политиката на Съюза в областта на стандартизацията	5
2.2.	Признати ЕОС.....	6
3.	РОЛЯ НА ИСКАНИЯТА ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ НА КОМИСИЯТА	8
3.1.	Понятието „искане за стандартизация“	8
3.2.	Искането за стандартизация като акт за изпълнение	10
3.3.	Последици от неспазването на изискванията на искане за стандартизация.....	11
4.	УЧАСТНИЦИ В ЕВРОПЕЙСКА СТАНДАРТИЗАЦИЯ ПО ИСКАНЕ НА КОМИСИЯТА.....	12
4.1.	Основни участници, признати в Регламента	12
4.2.	Роля на Комисията.....	13
4.3.	Роля на държавите членки по време на работата по стандартизация.....	15
4.4.	Роля на ЕОС	15
4.5.	Роля на членовете на ЕОС, включително НОС	16
4.6.	Роля на европейските организации на заинтересованите страни, финансирани от Съюза.....	17
4.7.	Роля на бизнеса.....	18
5.	УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ НА ИСКАНЕ ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ.....	18
5.1.	Годишно планиране на исканията за стандартизация	18
5.2.	Основни условия за издаване на искане за стандартизация.....	19
5.3.	Подготвителни и спомагателни действия във връзка с европейската стандартизация.....	23
5.4.	Области, в които може да се използват искания за стандартизация	24
5.5.	Области, в които трябва да се използват искания за стандартизация.....	25
6.	ОБХВАТ, ИЗИСКАНА РАБОТНА ПРОГРАМА И ВАЛИДНОСТ НА ИСКАНЕТО ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ	27
6.1.	Обхват на искането за стандартизация.....	27
6.2.	Изискани работни програми и изменения на работни програми	28

6.3.	Валидност на искането за стандартизация.....	28
6.4.	Преработване на европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза	29
6.5.	Последици за исканията за стандартизация, издадени съгласно Директива 98/34/ЕО	30
7.	ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ДОКУМЕНТИТЕ, ИЗГОТВЕНИ ОТ ЕОС	31
7.1.	Основания за и обхват на оценката на съответствието	31
7.2.	Методология за оценка на съответствието	32
7.3.	Използване на резултатите от оценката на съответствието	32
	ПРИЛОЖЕНИЕ I — ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ	34
	ПРИЛОЖЕНИЕ II — РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО ПОЛИТИКАТА НА СЪЮЗА В ОБЛАСТТА НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА	38

0. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото *Ръководство за европейска стандартизация* се състои от следните части, свързани с искания за стандартизация:

Част I относно **ролята** на исканията за стандартизация на Комисията до европейските организации за стандартизация (ЕОС); тази част е предназначена за длъжностните лица на Комисията и всички участници в Европейската система за стандартизация;

Част II относно **изготвянето и приемането** на исканията за стандартизация на Комисията; тази част е предназначена за длъжностните лица на Комисията; и

Част III относно **насоките за изпълнението** от страна на ЕОС на исканията за стандартизация; тази част е предназначена за ЕОС и техните технически органи.

Първоначално *Ръководството* беше публикувано през 2003 г. и преразгледано за първи път през 2009 г. Настоящото второ преразглеждане отразява действията, посочени в съобщението на Комисията от юни 2011 г. „*Стратегическа визия за европейските стандарти: към по-голям и ускорен устойчив растеж на европейската икономика до 2020 г.*“¹ и изискванията на Регламент (ЕС) № 1025/2012² относно европейската стандартизация (наричан по-долу „Регламентът“). Оригиналната версия беше изготвена в отговор на искане на Съвета в резолюция през 1999 г.³:

„Съветът призовава Комисията

- да гарантира, че мандатите за стандартизация съгласно новия подход се изготвят точно и ефективно, като осигуряват достатъчна възможност на държавите членки и европейските органи за стандартизация да оказват принос;
- да гарантира, че дейностите по стандартизация, включени в мандатите, подлежат на задълбочено наблюдение и че заедно с европейските органи за стандартизация се разглеждат подходящи мерки за гарантиране на добър напредък.“

Преразгледаното *Ръководство* (подобно на Регламента) представлява и отговор на Резолюцията на Европейския парламент от 21 октомври 2010 г. относно бъдещето на европейската стандартизация:⁴

¹ COM(2011) 311 окончателен, 1.6.2011 г.; вж. приложение II.

² Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г.); вж. приложение II.

³ ОВ С 141, 19.5.2000 г.

⁴ 2010/2051(INI);
[http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2010/2051\(INI\)](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2010/2051(INI)).

„Европейският парламент, [...]

15. [...] подчертава, че европейските законодатели трябва да са особено бдителни и точни при определянето на съществените изисквания в регламента, като Комисията трябва ясно и прецизно да определи целите на дейността по стандартизация в мандатите; подчертава, че ролята на стандартизаторите следва да се ограничава до определяне на технически средства за постигане на целите, поставени от законодателя, както и да се осигури високо равнище на защита; [...]
22. Призовава Комисията да преразгледа и рационализира процеса на предоставяне на мандати за стандартизация на европейските организации по стандартизация, така че да включи етапа на консултация със съответните заинтересовани лица и задълбочен анализ, който обосновава необходимостта от дейност по установяване на нови стандарти с цел да се гарантира релевантността на определянето на стандарти и да се избегне дублирането и разпространението на разминаващи се стандарти и спецификации; [...]

Докато първоначалното *Ръководство* засягаше главно исканията за стандартизация, издавани съгласно законодателството на Съюза за хармонизация единствено относно продукти (т.е. законодателство съгласно „новия подход“), настоящата преразгледана версия има много по-широк обхват и отразява преразгледаната политика на Съюза относно стандартизацията, представена в Регламента.

В части I—III не се разглеждат официалните възражения срещу хармонизирани стандарти или публикуването на данните за хармонизирани стандарти в *Официален вестник на Европейския съюз*.⁵

Стремежът на Комисията при изготвянето на преразгледаното *Ръководство* (което е представила на Комитета по стандартите) беше да го актуализира и да отрази промените, въведени с Регламента по отношение на правилата относно установяването на европейски стандарти и европейски стандартизационни документи за продукти и услуги в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза.

1. ЦЕЛИ

Целта на настоящия документ е да се гарантира общо разбиране на ролята на исканията за стандартизация на Комисията („мандати“), отправени към европейските организации за стандартизация (ЕОС),⁶ и ролята и отговорностите на различните участници в планирането, подготовката и изпълнението на тези искания. Той е предназначен за всички участници в Европейската система за стандартизация (ЕСС) и по-специално длъжностните лица на Комисията, публичните органи в държавите членки и държавите от ЕАСТ, ЕОС,

⁵ Те ще бъдат разгледани в други документи.

⁶ Вж. приложение I към Регламента: ЕОС са Европейският комитет за стандартизация (CEN), Европейският комитет за стандартизация в електротехниката (CENELEC) и Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI).

организациите, определени в приложение III⁷ към Регламента, националните органи за стандартизация (НОС) и всички заинтересовани страни в областта на европейската стандартизация.

Съгласно член 1 и член 10, параграф 1 от Регламента **Съюзът може да използва европейската стандартизация като инструмент на политиката в подкрепа на прилагането на законодателството и политиките на Съюза за продукти и за услуги.** Чрез искане за стандартизация Комисията може да изиска от ЕОС да разработят „европейски стандарти“ или „европейски стандартизационни документи“, които:

- отчитат обществения интерес и ясно посочените в искането цели на политиките;
- се определят от потребностите на пазара; и
- се основават на консенсус.

В искането се **определят и „изискванията за съдържанието, на които трябва да отговаря исканият документ, както и краен срок за неговото приемане“.**

С Регламента се въвеждат съществени промени в процесите на **планиране, подготовка, приемане и изпълнение** на исканията за стандартизация по отношение на откритост, прозрачност и спазване на посочените в искането изисквания. Регламентът предвижда и солидно правно основание за издаване на искания в области, които не са обхванати от законодателството на Съюза за хармонизация относно продукти (т.е. също относно услуги), и позволява на Комисията да издава искания в подкрепа на политиките на Съюза в области, за които не съществува законодателство на Съюза, и да изисква от ЕОС да разработват европейски стандартизационни документи⁸ вместо европейски стандарти.

Настоящото *Ръководство* е документ с насоки, засягащ всички искания за стандартизация към ЕОС, приети от Комисията въз основа на член 10, параграфи 1 и 2 от Регламента. В него се разяснява и въздействието на Регламента върху изпълнението на исканията, издадени преди той да започне да се прилага.

Някои секторни законодателни актове на Съюза⁹ може да съдържат специфични разпоредби относно обхвата, съдържанието и приемането на искания за стандартизация, които не са конкретно разгледани в настоящия документ.

В настоящия документ се обръща специално внимание на исканията за европейски стандарти, които подкрепят прилагането на законодателството на Съюза, с цел да се гарантира съгласувано прилагане на „непрякото позоваване“¹⁰ на хармонизирани или други европейски стандарти и свързани с тях процеси.

⁷ http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/key-players/index_en.htm.

⁸ Терминът „европейски стандартизационни документи“ е определен в член 2, параграф 2 от Регламента като „всякаква друга техническа спецификация, освен европейски стандарт, приета от европейска организация за стандартизация за многократно или продължаващо приложение, съответствието с която не е задължително.“

⁹ Например Регламент (ЕС) № 305/2011 относно строителните продукти.

¹⁰ В контекста на настоящия документ:

Приложенията съдържат обща информация относно ролята на стандартизацията в публичните политики и връзки към основни референтни документи.

2. РОЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАНДАРТИЗАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

2.1. Референтни документи за определяне и прилагане на политиката на Съюза в областта на стандартизацията

Основните принципи на политиката на Съюза в областта на стандартизацията се съдържат в:

а) Регламент (ЕС) № 1025/2012 относно европейската стандартизация

Регламентът представлява правно основание за исканията на Комисията към ЕОС за изготвяне на европейски стандарти или европейски стандартизационни документи в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза.

В него използването на „стандартизационните документи на ЕОС“ в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза е определено като предпочитан метод. Освен това в Регламента се определят процедурите, които трябва да се прилагат, когато хармонизирани стандарти се използват за осигуряване на презумпция за съответствие с правните изисквания:

- определяне на изисквания за качеството на хармонизираните стандарти;
- условия за публикуване на данните за хармонизиран стандарт в *Официален вестник*; и
- процедура за официалните възражения срещу хармонизирани стандарти с цел предотвратяване, оттегляне, ограничаване или потвърждаване на презумпцията за съответствие.

Регламентът налага на ЕОС и НОС изисквания по отношение на прозрачността и откритостта с цел избягване на евентуални неблагоприятни въздействия, дължащи се на недостатъчно пряко участие или представителство на заинтересованите страни (например МСП или потребители) в процеса на определяне на стандарти или на липса на информация за работните програми на органите за стандартизация. С Регламента се създава и правното основание за финансирането на дейностите по европейската стандартизация.

б) Секторно законодателство

В някои случаи в секторното законодателство на Съюза европейските стандарти може да се посочват като доброволно средство за гарантиране на съответствие с

-
- „непряко позоваване“ (на стандарти в законодателството на Съюза) е техника, при която в законодателството на Съюза се прави общо позоваване на неконкретни хармонизирани или други европейски стандарти, приети въз основа на искане на Комисията, като впоследствие Комисията публикува точните данни за тези стандарти в *Официален вестник* в съответствие с член 10, параграф 6 от Регламента и/или секторно законодателство;
  - „пряко позоваване“ (на стандарти в законодателството на Съюза) — случаите, в които съответното законодателство на Съюза съдържа точно позоваване на стандарт или на части от него съгласно разпоредбите на законодателя.

правните изисквания, а в други случаи — като задължително средство¹¹ (например с цел класифициране на области, които подлежат на регулиране). В това законодателство се установява „базова линия“ за технически спецификации, които да бъдат доразвити в европейски стандарти по искане на Комисията. С него може да се наложат и допълнителни изисквания или условия за процесите, посочени в Регламента, например за приемането на искания за стандартизация, публикуване на данни за стандарт в *Официален вестник* и представяне на възражения срещу стандарти. Тези специфични особености не са представени в настоящия документ.

в) Годишна работна програма на Съюза относно европейската стандартизация (РПС)

Съгласно член 8 от Регламента Комисията приема годишно съобщение, в което се определят стратегическите приоритети за европейската стандартизация, като се вземат под внимание дългосрочните стратегии на Съюза за растеж и другите политики на Съюза. В РПС се посочва и какви европейски стандарти и европейски стандартизационни документи Комисията възнамерява да поиска от ЕОС.

г) Общи насоки за сътрудничество с ЕОС

Общите насоки¹² за сътрудничество между CEN (Международен комитет за стандартизация), Cenelec (Европейски комитет за стандартизация в електротехниката) и ETSI (Европейски институт за стандарти в далекосъобщенията), Европейската комисия и Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) са представени в политически документ и се основават на документ за разбирателство, изготвен за първи път през 1984 г. и преразгледан през 2003 г.

В документа партньорите потвърждават своето общо разбиране за ролята на европейската стандартизация и нейните принципи (т.е. откритост, прозрачност и безпристрастност) и готовността си въз основа на тези принципи да си сътрудничат в подкрепа на европейските политики. По-късно някои от принципите залегнаха като правни изисквания в Регламента.

д) Рамкови споразумения за партньорство (РСП)

В редовно преразглеждани рамкови споразумения¹³ за партньорство между Комисията и ЕОС се определят общите цели на сътрудничеството и административните и финансовите условия, приложими за безвъзмездни средства, предоставяни на ЕОС на основание членове 15 и 17 от Регламента.

2.2. Признати ЕОС

В Европейския съюз успешното функциониране на единния пазар налага не само достатъчно хармонизиране на правните изисквания, но и други мерки, включително прилагане на принципа за взаимно признаване и правила за

---

¹¹ Политиката на Комисията е да насърчава доброволното използване на стандарти и да се избягва задължителното позоваване на стандарти в законодателството на Съюза.

¹² ОВ С 91, 16.4.2003 г.

¹³ Член 17, параграф 5 от Регламента.

дейността по стандартизация на европейско и национално равнище. Чрез европейската стандартизация се създават общи стандарти, които са широко използвани и признати на цялата територия на Съюза, и се гарантира, че националната стандартизация не създава излишни пречки пред търговията, които биха противоречали на основните правила на единния пазар.

В Регламента ЕОС и европейските стандарти се признават конкретно като важни средства за изпълнение на целите на политиката на Съюза в областта на стандартизацията. ЕОС се избират въз основа не само на исторически фактори, но и на факта, че работят съгласно признати процедури, целящи насърчаване на хармонизирането на доброволните национални стандарти.

След влизането в сила на Директива 83/189/ЕИО¹⁴ дейността на европейските и националните органи за стандартизация в Съюза се регламентира чрез разпоредби за обмен на информация с цел предотвратяване на възникването на пречки пред търговията. Чрез партньорството си с ЕОС НОС споделят обща доброволна ангажираност към хармонизирането на доброволните национални стандарти, което от своя страна допринася значително за функционирането на единния пазар.

Редица са причините, поради които ЕОС са подходящи стратегически партньори на Съюза:

- в рамките на дейността на ЕОС на европейско равнище НОС сътрудничат за изготвянето на общи европейски стандарти; това предотвратява разработването на национални стандарти, които дори да не са посочени в националното законодателство, биха могли да създадат пречки пред търговията;
- вътрешните правила на ЕОС изискват от НОС да транспонират всички европейски стандарти като национални стандарти и да оттеглят всички противоречащи им национални стандарти;
- ЕОС са сключили споразумения с международни организации за стандартизация (например Виенското споразумение между CEN и ISO¹⁵, Дрезденското споразумение между Cenelec и IEC¹⁶, Меморандумът за разбирателство между ETSI и ITU¹⁷), чрез които се гарантира, че установяването на стандарти на европейско, а следователно и на национално равнище, е съгласувано в максимална степен с международната стандартизация. Тези споразумения позволяват на държавите от ЕС/ЕИП да бъдат най-големият ползвател на еквивалентни международни стандарти на ISO/IEC; и
- като членове или партньори на CEN и Cenelec НОС са заинтересовани да стимулират европейската стандартизация на национално равнище,

---

¹⁴ Директива 83/189/ЕИО на Съвета от 28 март 1983 г. за установяване на процедурата за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти. Директива 98/34/ЕО (ОВ L 204, 21.7.1998 г.) е кодифициран текст на Директива 83/189/ЕИО и нейните изменения.

¹⁵ Международната организация за стандартизация

¹⁶ Международната електротехническа комисия

¹⁷ Международния съюз по далекосъобщенията

включително чрез разпространяването на европейските стандарти на националните езици¹⁸ и предоставянето на услуги на всички заинтересовани страни, които използват националния език на местно равнище.

Тези причини показват защо в политиката на Съюза в областта на стандартизацията, както същата е отразена в Регламента, се отдава силно предпочитание на европейските стандарти като най-важни технически спецификации, на които да се прави позоваване в законодателство на Съюза при необходимост от задаване на спецификации.

По същите причини позовавания на други стандарти или технически спецификации в законодателството на Съюза следва да се правят единствено след внимателно обмисляне, тъй като:

- понякога не е възможно да се определи дали тези стандарти или технически спецификации са били разработени в съответствие с „основополагащите принципи“¹⁹ на стандартизацията;
- достъпът до тях (например националните точки за продажба и разпространение) може да е ограничен;
- тяхното наличие на националните езици може да бъде възпрепятствано от авторски права и/или права на ползване;
- може да не отговарят на принципите, прилагани в ЕС.

Европейските стандарти изпълняват специфична роля също така в рамките на законодателството на Съюза относно обществените поръчки²⁰, в което се посочва, че в процедури за възлагане на обществени поръчки техническите спецификации следва да бъдат определяни основно чрез позоваване на националните стандарти, транспониращи европейските стандарти.

В членове 13 и 14 от Регламента за целите на обществените поръчки се предвиждат специфични правила за идентифициране на технически спецификации за ИКТ, които не са европейски стандарти или европейски стандартизационни документи.

3. РОЛЯ НА ИСКАНИЯТА ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ НА КОМИСИЯТА

3.1. Понятието „искане за стандартизация“

Стандартизацията е процес, който по принцип се основава на потребностите на пазара. Публичните органи са сред участниците на този пазар и те могат да преценят, че в подкрепа на изпълнението на публичните политики са необходими технически спецификации.

---

¹⁸ Езикът на европейските или националните стандарти не е предмет на регламентиране от страна на Съюза.

¹⁹ Принципите, признати от Световната търговска организация (СТО) в областта на стандартизацията, а именно съгласуваност, прозрачност, откритост, консенсус, доброволно прилагане, независимост от специални интереси и ефективност.

²⁰ Директиви 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС.

В ЕС на тези обществени потребности се отговаря чрез искане за стандартизация („мандат“), чиято цел е защитата на обществените интереси, например:

- установяване на одобрен начин за спазване на правните изисквания по отношение на здравето, безопасността, опазването на околната среда, гражданската сигурност и оперативната съвместимост;
- насърчаване на техническото развитие, хармонизиране на националните стандарти; или
- създаване на по-добри рамкови условия за конкурентоспособността на европейската промишленост.

Практиката за отправяне на искания към ЕОС за изготвяне на технически спецификации, изисквани от публичните органи, е установена с Директива 83/189/ЕИО. Чрез искане за стандартизация публичните органи (на практика Комисията, след консултации с държавите членки) изискват от ЕОС да изготвят технически спецификации, отговарящи на „техните“ изисквания с цел подкрепа за прилагането на законодателството на Съюза или на общите публични политики. Що се отнася до хармонизираните стандарти, първоначалната цел на искането е да се гарантира качеството на хармонизираните стандарти, разработени от ЕОС (вж. Резолюцията на Съвета от 7 май 1985 г. за *Нов подход за техническа хармонизация и стандартизация*)²¹.

В искането за стандартизация може да се изиска изготвените стандартизационни документи (например хармонизирани стандарти) да се основават на правно обвързващи изисквания в законодателството на Съюза. В този случай, приемайки искането, ЕОС се ангажират да установят технически спецификации, които следва да отговорят на правните изисквания (например съществените изисквания) и да бъдат на високо равнище по отношение на здравето и безопасността или по отношение на други условия, посочени в съответното законодателство.

С искане за стандартизация може да се изискат и стандартизационни документи, които не са свързани с предварително определени правни изисквания, например стандартизационни документи, насърчаващи обща хармонизация или технологичен напредък. В тези случаи в своята работа по стандартизация ЕОС не са длъжни да спазват никакви специфични условия въз основа на законодателството на Съюза.

В случаите, когато целта на европейските стандарти е да се постигне специфично правно въздействие²², законодателят трябва да установи строги изисквания чрез законодателни актове с цел защита на обществения интерес, като лицата, разработващи стандартите, носят отговорността да изготвят технически спецификации, които отговарят на изискванията, посочени в искането за стандартизация, и да се съобразяват надлежно с общоприетото ниво на технически познания.

---

²¹ „За да може да функционира тази система, е необходимо: — от една страна стандартите да предлагат гаранция за качество по отношение на „съществените изисквания“, установени с директивите ... Качеството на хармонизираните стандарти трябва да бъде гарантирано чрез мандати за стандартизация, предоставени от Комисията...“, ОВ С 136, 4.8.1985 г.

²² При хармонизираните стандарти това въздействие е определено в секторното законодателство и обикновено представлява „презумпция за съответствие“. В настоящия документ терминът се използва, за да обхване всички възможни въздействия.

Поради това с издаването на искане за стандартизация Комисията не делегира политически правомощия на ЕОС и техните членове, а признава тяхната специфична техническа роля в процеса. Именно в искането — заедно с Регламента и съответното секторно законодателство — се описват и обосновават задачите, които публичните органи възлагат на ЕОС. Това възлагане е чисто техническо и е насочено към частни организации. Следователно спецификациите, изготвени от ЕОС в подкрепа на законодателството на Съюза, никога не могат да се считат автоматично за изпълняващи първоначалното искане²³, тъй като това е политическа отговорност. Като орган, отправящ искането, Комисията в сътрудничество с ЕОС (вж. също раздел 7) винаги ще трябва да оценява съответствието²⁴ със своето първоначално искане, преди да вземе решение да публикува данните за изготвен стандарт в *Официален вестник* или да се позове на него „чрез други средства в съответствие с условията, определени в съответния акт на законодателството на Съюза за хармонизацията“ (член 10, параграф 6 от Регламента).

Правните изисквания, например съществените изисквания, предвидени в законодателни актове, и изискванията в искане за стандартизация, следва да бъдат определени точно, за да се избегне погрешно тълкуване от страна на ЕОС или предоставяне на възможност те да вземат политически решения. Това в съществена степен позволява на лицата, изготвящи стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза, да представят спецификации с високо качество, тъй като всички политически решения се вземат от законодателя. Тези решения могат да включват определянето на някои ограничения относно излагането на хората на опасност²⁵ или (по отношение на хармонизираните стандарти) определянето на дати, на които следва да започне да се прилага или да бъде прекратена презумпцията за съответствие. Във връзка с това трябва да се обърне сериозно внимание на установяването на подробни и точни правни изисквания, които да бъдат подкрепени от технически спецификации, при надлежно отчитане на съществуващите становища, издадени от Комисията или нейните научни комитети.

Искане за стандартизация, прието от ЕОС, следва да се счита за референтна рамка за европейска стандартизация в подкрепа на целите на политиките на Съюза. Исканията следва да се считат за референтни документи за дейността по стандартизация, заедно с Регламента и вътрешните правила на ЕОС, което означава, че те предоставят изисквания или насоки за работата по стандартизация.

3.2. Искането за стандартизация като акт за изпълнение

Съгласно Регламента исканията за стандартизация се приемат, като се прилага процедурата, посочена в Регламент (ЕС) № 182/2011²⁶ (Регламента относно

---

²³ Същият принцип се прилага, когато агенциите на Комисията разработват спецификации, които се използват в законодателството на Съюза или се одобряват от Комисията като правно обвързващи.

²⁴ Във връзка с това Комисията и ЕОС могат да се консултират с когото преценят, за да извършат оценката си.

²⁵ Например в Директива 2006/42/ЕО относно машините не се определят пределни стойности за звуковите емисии като условие за пускането на машини на пазара и се предвижда, че такива стойности не могат да се посочват и в доброволните хармонизирани стандарти.

²⁶ ОВ L 55, 28.2.2011 г.

комитологията), и се издават посредством решение за изпълнение на Комисията. Комитетът, създаден съгласно член 22, параграф 1 от Регламента („Комитета по стандартите“), издава становища относно проекти на актове за изпълнение, като те се изготвят чрез процедурата по разглеждане. Когато Комитетът по стандартите издаде положително становище относно проект на акт за изпълнение с квалифицирано мнозинство, Комисията приема решението и уведомява ЕОС за него.

С процедурата се гарантира, че искането за стандартизация до ЕОС отразява висока степен на приемане сред публичните органи и волята на държавите членки.

Искането за стандартизация не следва да се счита просто за ориентировъчна покана за започване на доброволна дейност за стандартизация; чрез неговото приемане ЕОС се ангажират да публикуват ясно определени стандартизационни документи, отговарящи на изискванията в искането, в рамките на приетите крайни срокове.

Освен това, ако ЕОС желаят да поискат финансиране от Съюза, те следва да спазват крайните срокове от искането за стандартизация в искането си за финансиране.

ЕОС могат да отхвърлят искане за стандартизация, но не могат да отхвърлят, нито да налагат вето върху правната рамка за продуктите или услугите, която се установява или посочва в искането. В случай че искане за разработване на европейски стандарти или европейски стандартизационни документи е отхвърлено от всички ЕОС, до които е изпратено, то не може да представлява основание за изготвяне на такива европейски стандарти или европейски стандартизационни документи.

Исканията за стандартизация, издадени преди Регламентът да започне за да се прилага, продължават да служат за отправни точки за работата по стандартизация, при условие че не противоречат на Регламента (вж. също раздел 6.5). Тъй като тези стари искания обаче не са издадени като актове за изпълнение, те не могат да бъдат изменени с актове за изпълнение, приети съгласно член 10, параграф 2 от Регламента.

3.3. Последници при несъответствие с искане за стандартизация

Случаите, в които ЕОС не са в състояние да спазят условията в искане за стандартизация, могат да бъдат разделени в две категории въз основа на член 10, параграф 1 от Регламента:

- i. „изискванията за съдържанието, на които трябва да отговаря исканият документ“, не са изпълнени (изцяло); и/или
- ii. „крайният срок за неговото приемане“ (на искания документ) не е спазен (има закъснение или не е приет документ).

Освен това може да съществуват случаи, в които самият процес на стандартизация не отговаря на изискванията на Регламента (прозрачност, откритост и изисквания за докладване).

Регламентът не предвижда конкретни санкции за никой от посочените случаи, но неспазването на изискванията в искане за стандартизация може да има последици

(вж. член 10, параграф 6, член 11, параграф 1 и член 17, параграф 4). Те са свързани с **признаването на стандартизационни документи**, изготвени от ЕОС, и с **финансирането от Съюза** за тези ЕОС, например:

- ако хармонизиран стандарт не отговаря на изискванията в съответното искане, неговите данни не се публикуват (в *Официален вестник* или чрез други средства) изобщо съгласно съответното законодателство на Съюза или данните се премахват или ограничават;
- ако хармонизиран стандарт не бъде предоставен до договорения краен срок, други средства или технически спецификации могат да продължат да осигуряват или да се използват за осигуряване на презумпция за съответствие съгласно разпоредбите на съответното секторно законодателство;
- възможно е да се стигне до отражение върху годишното финансиране или свързаното с действието финансиране от Съюза, предоставено на ЕОС; и
- възможно е да възникне необходимост от изменение на искането с цел договаряне на нови крайни срокове за приемането на изискваните стандартизационни документи.

4. УЧАСТНИЦИ В ЕВРОПЕЙСКА СТАНДАРТИЗАЦИЯ ПО ИСКАНЕ НА КОМИСИЯТА

4.1. Основни участници, признати в Регламента

Понятието „искане за стандартизация“ се основава на принципите на партньорство и сътрудничество, както и на ясното разпределение на задачите и ролите между основните участници, признати в Регламента.

Таблица 1: Задачи и роли на основните участници в определянето и изпълнението на политиката на Съюза относно стандартизацията (стандартизация по искане на Комисията)

Основни участници	Задачи и/или роли
Законодателят (Съветът, включително държавите членки и Европейският парламент)	и Законодателен политически участник
	<ul style="list-style-type: none"> – установява правната рамка и обхвата на политиката относно стандартизацията; – взема решения за начините на използване на стандартите или други технически спецификации в законодателството на Съюза; – може да представя възражения срещу хармонизирани стандарти, пораждащи или предназначени да пораздат правно действие (официално възражение); – в някои случаи държава членка може да регламентира начините на използване на стандартите, изискани от Комисията, така че да отговарят на националните условия.

Комисията	Страна, определяща и изпълняваща политиките	<ul style="list-style-type: none"> – изпълнява политиката на Съюза относно стандартизацията и определя приоритети; – предлага нови законодателни актове, чието прилагане се подкрепя от стандарти; – изпълнява други специфични задачи, свързани със стандартизацията, които са ѝ възложени съгласно законодателството на Съюза (например приемане на искания за стандартизация, оценка на съответствието на документи, изготвени от ЕОС, с нейните първоначални искания, публикуване на данните за хармонизирани стандарти в <i>Официален вестник</i>, приемане на решения за премахване на публикация на данните за хармонизирани стандарти в <i>Официален вестник</i>, управление на финансирането от Съюза във връзка с европейската стандартизация); – управлява отношенията между Съюза и ЕОС.
ЕОС (заедно с техните членове и заинтересованите страни)	Технически участници	<ul style="list-style-type: none"> – извършват техническата работа, изискана в исканията за стандартизация; – координират техническата работа за разработване и приемане на съвременни технически спецификации в сътрудничество със своите членове въз основа на консенсус между страните, участващи в работата по стандартизация; – гарантират спазването и надлежното отчитане на изискванията за прозрачност и откритост; – предоставят данните за изискваните технически спецификации на Комисията, която след това оценява съответствието на техническите спецификации с изискванията на съответното законодателство на Съюза.
Европейски организации на заинтересованите страни, отговарящи на критериите от приложение III и получаващи финансиране от Съюза (организации от приложение III)	Заинтересовани страни от промишлеността и обществото	<ul style="list-style-type: none"> – имат специфичен статут съгласно Регламента да допринасят за по-голяма откритост на процеса на стандартизация по искане на Комисията; – гарантират, че Комисията е запозната с интересите на МСП, потребителите, работниците и екологичните интереси преди приемането на РПС или нови искания за стандартизация; – имат пряк достъп до разработването на политиките и техническата работа в ЕОС въз основа на Регламента.

4.2. Роля на Комисията

4.2.1 Изготвяне на искания за стандартизация

Комисията определя политиката и приоритетите на Съюза в областта на европейската стандартизация, използвана в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза (вж. раздел 5), и координира цялостния процес на изготвяне на исканията за стандартизация — от планирането до уведомяването на ЕОС. Тя отговаря за окончателното съдържание на искането, което изготвя след

консултации с ЕОС, организациите от приложение III, държавите членки и други съответни заинтересовани страни (вж. раздел 2 от част II).

4.2.2 По време на работата по стандартизация

Съгласно вътрешните правила на ЕОС Комисията може да определи представители, които да участват като **наблюдатели** или **съветници** в работата по стандартизация. Това позволява на Комисията например да обясни и изясни изискванията, съдържащи се в искане за стандартизация и съответното законодателство на Съюза, но тя не може да оказва неправомерно влияние върху ЕОС при техния избор на определени спецификации или да налага вето на решения, които те вземат в съответствие с вътрешните си правила²⁷. Комисията обаче следва да представя становището си относно приоритетите на стандартизацията въз основа на работните програми, приети от ЕОС. Тя може да изразява и становището си по приоритетите, когато предоставя финансиране за дейности по стандартизация.

Комисията следва да насочва ЕОС в работата по стандартизация въз основа на изискванията в искането и съгласно Регламента и секторното законодателство. Отделът на Комисията, отговарящ за дадено искане, следва най-малко да установи постоянна връзка с точката(ите) за контакт, посочена(и) от съответната(ите) ЕОС.

По време на работата по стандартизация и след като ЕОС са приели стандартизационните документи, в дейността си по насочване и оценка Комисията трябва да спазва изискванията на съответното секторно законодателство или политика, както и изискванията, посочени в нейното искане. В случай че настъпят промени в законодателството или политиките на Съюза по време на изпълнението на искане и те засягат нуждите от стандартизация, Комисията следва да измени искането в съответствие с член 10, параграф 1 и 2 от Регламента.

4.2.3 По време на оценката на съответствието (член 10, параграф 5)

Комисията трябва да предприеме подходящи мерки в сътрудничество с ЕОС, за да оцени съответствието на изисканите стандартизационни документи спрямо своите първоначални искания за стандартизация (вж. раздел 7).

4.2.4 При публикуване на данни за европейски стандарти в Официален вестник (член 10, параграф 6)

Когато искане за стандартизация в подкрепа на законодателството на Съюза и прилагане на стандарт, който е бил изискан, следва да има определено правно действие, Комисията трябва да провери²⁸ своевременно²⁹ дали окончателният

---

²⁷ Въпреки това въз основа на член 4 от Регламента Комисията може да предприема действия и да представя коментари по всички проекти на технически спецификации, в рамките на мандат или не, по-специално в случаите, когато са налице съмнения за евентуални неблагоприятни въздействия върху единния пазар.

²⁸ Обхватът на тези проверки следва да се обмисля при всеки отделен случай въз основа на секторното законодателство, ролята на тези стандарти и наличната информация.

²⁹ *Кодекс за добро административно поведение*;
http://ec.europa.eu/transparency/code/index_bg.htm.

стандартизационен документ изпълнява изискванията, които е предвидено да се обхванат и които са посочени в искането и съответното законодателство на Съюза.

Комисията следва да направи това въз основа на оценката на съответствието (вж. раздел 7). В случай че са изпълнени условията на член 10, параграф 6, Комисията трябва да публикува данните в *Официален вестник* без забавяне. Когато въз основа на цялата налична информация изготвените европейски стандарти не удовлетворяват първоначалното искане и регулаторните нужди, Комисията въз основа на съответното искане следва да откаже позоваване (публикуване на данните в *Официален вестник* или чрез други средства в съответствие с член 10, параграф 6) за такъв европейски стандарт или може да реши да се позовава на него в ограничена степен.

По отношение на хармонизирани стандарти, подкрепящи законодателството на Съюза за хармонизация, Комисията може да откаже да публикува данните в *Официален вестник* въз основа на член 10, параграфи 5 и 6 от Регламента.

4.3. Роля на държавите членки по време на работата по стандартизация

Националните публични органи имат официално право да участват в процеса на европейска стандартизация, **като посочат експерти пряко или като членове на национална делегация**. С член 7 от Регламента се изисква държавите членки да насърчават националните публични органи, включително органите за надзор на пазара, да участват чрез своите НОС в разработването или преработването на стандарти по искане на Комисията.

Активното участие на националните публични органи във всички етапи на разработването и преработването на стандарти е един от най-ефективните начини за подобряване на качеството на стандартите и свеждане до минимум на последващите официални възражения.

4.4. Роля на ЕОС

В исканията за стандартизация се уточняват очакванията на публичните органи по отношение на изисканите европейски стандарти и европейски стандартизационни документи и се посочва правната рамка или контекстът на политиката и целите на политиката за доброволната дейност по стандартизация. Въпреки че представляват едностранни актове, исканията са изготвени след интензивен диалог с ЕОС, които се приканват да изготвят стандартизационни документи, които да отговарят на определени условия (например рискове или други аспекти) и да включват някои задачи, които да бъдат изпълнени в рамките на определен срок.

Когато в искане за стандартизация от ЕОС се изисква да разработят европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза, например хармонизирани стандарти, ЕОС следва да обърнат специално внимание на съответствието с първоначалното искане и всички специфични особености, които се посочват в него и са предвидени в секторното законодателство по отношение на съдържанието на стандартите, условията за преработване и достъпността.

ЕОС отговарят за приемането на исканията за стандартизация. Приемането на искане за хармонизирани стандарти ограничава техните възможности да предприемат нови, пораждащи противоречие инициативи за стандартизация.

В членове 3—5 от Регламента се предвиждат правнообвързващи изисквания по отношение на прозрачността на работните програми, прозрачността на проектите на стандарти и други стандартизационни документи, както и на откритостта на процесите на стандартизация (без тези изисквания да се ограничават до стандартизацията по искане на Комисията). Въпреки че ЕОС са частни организации, при работата по стандартизация по искане на Комисията те изпълняват задачи от важен обществен интерес въз основа на искания от публични органи и понякога с публично финансиране. Поради това те следва да спазват членове 3—5 в хода на подобна изисквана работа.

При сътрудничество за разработване на стандарти с други органи (например ISO, IEC или европейски секторни органи за стандартизация) ЕОС, която е приела искането, продължава да носи пълна отговорност и да подлежи на отчетност в процеса на изготвяне или преработване на стандарт по отношение на спазването от нейна страна на първоначалното искане.

4.5. Роля на членовете на ЕОС, включително НОС

Членовете на ЕОС вземат решение дали дадено искане за стандартизация да бъде прието или не от съответната ЕОС. След като искането бъде прието, в съответствие с вътрешните правила на ЕОС членовете му вземат решение дали в работата по стандартизация делегати или експерти следва да участват делегати или експерти.

Приемането от страна на ЕОС на искане за хармонизиран стандарт ограничава възможностите на НОС да разработват или публикуват национални стандарти, които не съответстват изцяло на съществуващ хармонизиран стандарт (вж. член 3, параграф 6 от Регламента). Освен това всички национални стандарти, които противоречат на хармонизирани стандарти, трябва да бъдат оттеглени в разумен срок.

Приемането на искане от страна на ЕОС означава също, че нейните членове приемат искането като задължителен референтен документ за въпросната европейска стандартизация. Успешното изпълнение на искане изисква членовете на ЕОС да съобщят общите си условия на своите национални или други делегации и на всички предложени експерти, участващи в работа по стандартизация по искане на Комисията.

В съответствие с вътрешните им правила от НОС се очаква да се консултират със заинтересованите страни на национално равнище по всички въпроси, за които е необходимо да се вземе решение на равнището на ЕОС. Това се отнася и за случаите, в които европейската стандартизация се изисква от Комисията. В член 6 от Регламента, който не се ограничава до стандартизацията по искане на Комисията, се изисква НОС да насърчават и улесняват достъпа на МСП до стандартите и до процесите, свързани с тяхното разработване. Освен това в член 24, параграф 1 от тях се изисква да докладват ежегодно за това как МСП, организациите на потребителите и заинтересованите страни, изразяващи екологични и социални интереси, са представлявани в тяхната работа.

4.6. Роля на европейските организации на заинтересованите страни, финансирани от Съюза

Опитът показва (това беше потвърдено и от оценката на въздействието³⁰, свързана с предложението на Комисията за Регламента, и от общественото допитване по въпроса), че някои заинтересовани страни са представени по-слабо в дейностите по стандартизация, които ги засягат, и поради това тяхното представителство, участие и принос следва да се подобрят. В политиката на Съюза относно стандартизацията като такива заинтересовани страни с по-слабо участие се определят МСП, потребителите, работниците и организациите, представляващи екологични интереси: „Значително поле за действие съществува и за увеличаване на участието на МСП и заинтересованите обществени групи в европейските комитети за стандартизация, въпреки че въпросите във връзка с времето и разходите представляват значителни пречки пред достъпа.“³¹ Тези заинтересовани страни невинаги разполагат с достатъчно ресурси, за да участват в процеса на установяване на стандарти, и в резултат на това понякога нямат възможност да представят позицията си по време на процеса на постигане на консенсус или при окончателното гласуване.

За да се подобри степента на откритост на процеса на европейска стандартизация, включително, но не само при стандартизация по искане на Комисията, с Регламента се установява правно основание за финансиране от Съюза за европейските организации на заинтересованите страни, представляващи интересите на МСП, потребителите, работниците и екологичните интереси, в областта на европейската стандартизация. В приложение III към Регламента се установяват критериите за допустимост за избор и финансиране на дадена организация във всяка от четирите категории.

В Регламента тези „организации от приложение III“ са изрично признати, а Комисията се призовава да се консултира с тях пряко, когато планира или изготвя искания за стандартизация. Тази привилегирована позиция компенсира факта, че предприятията и заинтересованите страни, представлявани от тези организации, обикновено не разполагат с никакви или разполагат с недостатъчни ресурси за участие в работата по стандартизация по обичайните начини (т.е. чрез национална делегация или пряко участие на национално или европейско равнище) при изпълнението на такива искания.

Съгласно член 5, параграф 1 от Регламента организациите от приложение III също имат достъп до конкретни етапи от разработването на европейски стандарти и европейски стандартизационни документи, включително достъп на равнището на разработване на политики в рамките на дейността на ЕОС по стандартизация (включително, но не само, по отношение на стандартизацията по искане на Комисията).

Освен това с член 23 на организациите от приложение III (и на ЕОС) се определя специфична роля по отношение на сътрудничеството с Комитета по стандартите, като във връзка с това те са канени да участват като постоянни наблюдатели в този комитет.

---

³⁰ SEC(2011) 671 окончателен, 1.6.2011 г.; SEC(2011) 672 окончателен, 1.6.2011 г.

³¹ COM(2011) 311 окончателен, 1.6.2011 г.

4.7. Роля на бизнеса

Бизнесът³² (т.е. предприятията като цяло) е ключова заинтересована страна в областта на стандартизацията, движещата сила на целия процес на стандартизация и основната страна, въздействаща на европейската стандартизация, чиято главна цел е да се осигурят стандарти за пазара. Освен това той е водеща страна, даваща пряк и непряк финансов принос за европейската и националната стандартизация чрез осигуряването на експерти, които участват в разработването на стандарти на национално, европейско и международно равнище, и чрез закупуването на стандарти. В рамките на ETSI предприятията или представителните промишлени организации могат да членуват пряко в ЕОС, което им позволява да участват пряко в разработването на стандарти, докато в CEN и Cenelec, при които се прилага принципът на националната делегация, експертите от бизнеса се определят главно от НОС.

Когато се консултира с ЕОС, Комисията следва да бъде в състояние да гарантира, че позициите на всички заинтересовани страни, включително на бизнеса, са били взети под внимание.

Комисията се консултира с бизнеса (т.е. със съответните секторни организации, представляващи предприятията) и пряко чрез своите секторни комитети или експертни групи (вж. член 10, параграф 2 от Регламента), тъй като съответните заинтересовани страни от бизнеса обикновено са членове или наблюдатели в тези комитети или групи (вж. също раздели 2.5. и 2.6 в част II).

5. УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ НА ИСКАНЕ ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

5.1. Годишно планиране на исканията за стандартизация

Съгласно член 8 от Регламента Комисията прави предварително планиране на евентуални бъдещи искания за стандартизация към ЕОС. То се представя в годишната работна програма на Съюза (РПС) относно европейската стандартизация, която се публикува като съобщение до Европейския парламент и Съвета след широки консултации съгласно член 8, параграф 4.

РПС е инструмент за планиране и комуникация, който позволява на ЕОС да започнат планиране на своите ресурси и да предприемат обсъждания със съответните отдели на Комисията относно осъществимостта и съдържанието на евентуалните бъдещи искания за стандартизация.

В РПС се определят ясно целите и правната или друга политическа рамка за всяко евентуално бъдещо искане. Следва винаги да бъде ясно дали дадено искане подкрепя законодателство или политика на Съюза.

В неотложни случаи Комисията може да издаде искане за стандартизация и без предварително посочване в РПС.

В РПС се определят не само евентуалните бъдещи искания, за да могат ЕОС да бъдат подготвени за реакция, но и други приоритети в областта на стандартизацията, във връзка с които европейската стандартизация е желателна по

---

³² В Европа 99,8 % от предприятията са МСП.

принцип, но Комисията планира да предприеме действия, различни от издаването на искане за стандартизация. В РПС се посочват политическите и регулаторните инициативи, за които е необходима подкрепа чрез европейската стандартизация³³, и се определят приблизителни срокове за такива действия. Следва винаги да се обмисля дали да се предприемат подготвителни или спомагателни действия (вж. раздел 5.3) по време на този етап на годишното планиране.

5.1.1 Пазарна значимост на предложената тема

Съгласно член 10, параграф 1 от Регламента изисканите европейски стандарти и европейски стандартизационни документи се определят от потребностите на пазара и в тях се отчита общественият интерес, както и ясно посочените в искането цели на политиките.

За да се получат успешни стандарти в резултат на исканията на Комисията, е важно тя да анализира пазарната значимост на предложената тема още в началото, по-специално въз основа на информацията, която получава от ЕОС и организациите от приложение III. Във връзка с това ЕОС и организациите от приложение III са отговорни за обобщаването на становищата на съответните свързани с тях страни по отношение на пазарната значимост на евентуално искане и съответните стандартизационни документи, изразени от заинтересованите страни въз основа на собствените им цели и приоритети.

Същевременно Регламентът изисква от Комисията надлежно да разгледа становищата, за да установи дали е налице достатъчна подкрепа за започване на работата.

При свързани с политиката искания за стандартизация, при които стандартите не са в подкрепа на законодателството на Съюза, Комисията следва внимателно да анализира пазарната значимост на темата при изготвянето на РПС.

По отношение на хармонизирани стандарти значимостта за публичната политика се определя от законодателя в съответното секторно законодателство.

5.2. Основни условия за издаване на искане за стандартизация

Исканията за стандартизация следва да се основават единствено на законодателството или политиките на Съюза.

Ако не е в състояние да определи ясно необходимите стандартизационни документи или тема, или ако пазарната значимост на темата все още не е анализирана по подходящ начин, Комисията не следва да изготвя искане за

---

³³ В допълнение към РПС Комисията може да представи подробно нуждите или приоритетите за стандартизация чрез специфични за секторите действия (например за информационните и комуникационните технологии). По отношение на стандартизацията в областта на ИКТ нуждите от стандартизация в подкрепа на политиките на Съюза на ЕОС, но също и на други организации за разработване на общи стандарти, са представени в текущо актуализирания план за стандартизация на ИКТ, вж. <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/rolling-plan-ict-standardisation-0>, а приоритетите — в приоритетния план за стандартите в областта на ИКТ, действие, включено в инициативата „Свързан цифров единен пазар“ COM(2014) 910 final.

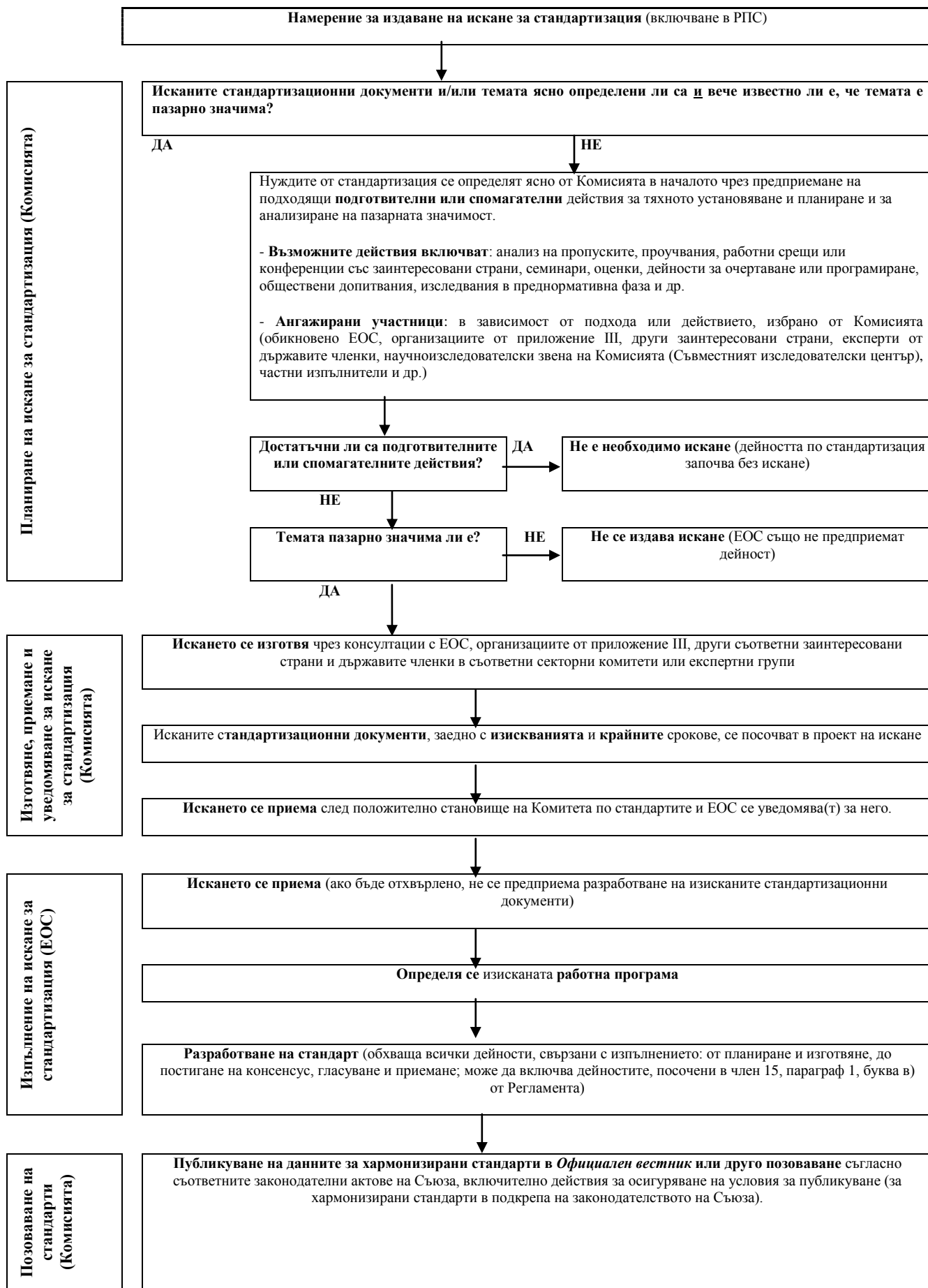
стандартизация, а следва да предприеме други действия (вж. раздел 5.3) в тясно сътрудничество с ЕОС. Целият процес е представен във фигура 1.

Съгласно член 10, параграф 1 от Регламента във всички искания за стандартизация трябва да се определи какви са исканите стандартизационни документи, както и темата, заедно с крайните срокове за публикуване. Комисията следва да потвърди нуждите от стандартизация, след като се консултира с ЕОС, организациите от приложение III, държавите членки и други съответни заинтересовани страни, като анализира пазарната значимост на темата въз основа на наличната информация. Следователно **исканията за стандартизация по смисъла на член 10, параграф 1 не могат да се използват за предприемане на проучвания или подобни действия**, които не са свързани с искане за изготвяне на европейски стандарти или европейски стандартизационни документи.

Следва да се отбележи, че ЕОС имат право да планират всякакви нужди от стандартизация или дейности по стандартизация без искане за стандартизация. Предназначението на искането е да се определи какви стандартизационни документи на ЕОС са необходими в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза от гледна точка на обществения интерес.

Трябва да се прави ясно разграничение между „планиране или установяване на нуждите от стандартизация за целите на публичната политика“ и „планиране на изпълнението на изискана стандартизация“. В контекста на искане за стандартизация първата дейност е отговорност на Комисията и трябва да бъде извършена преди приемането на искане, а втората дейност е отговорност на ЕОС въз основа на изискванията в искането.

Фигура 1: Определяне на нуждите от стандартизация и цялостен процес на стандартизация — от планирането на исканията до публикуването на данните за хармонизирани стандарти

5.3. Подготвителни и спомагателни действия във връзка с европейската стандартизация

Когато условията за издаване на искане все още не са изпълнени, Комисията следва да предприеме подходящи **подготвителни или спомагателни действия** във връзка с европейската стандартизация, за да определи нуждите от стандартизация и да може да анализира дали темата е пазарно значима. Подготвителните действия могат да бъдат полезни например когато в процес на обсъждане е ново законодателство, съдържащо позовавания на хармонизирани стандарти, с цел да се осигури необходимата информация за издаване на искане за стандартизация на по-късен етап.

Когато на Комисията се налага да предприеме единствено подготвителни или спомагателни действия, член 10, параграфи 1 и 2 от Регламента не са приложими и не може да бъде издадено искане за стандартизация.

Това осигурява гъвкавост в етапа на планиране, тъй като не е необходим акт за изпълнение и Комисията може да избере най-подходящите средства и субекти, с които да си сътрудничи. Комисията може да предприеме подготвителни и спомагателни действия:

- i) в рамките на самата Комисия, в сътрудничество със своите научноизследователски звена;
- ii) съвместно с ЕОС³⁴ (в тези случаи съответната ЕОС може да публикува покана за представяне на предложения); или
- iii) чрез публикуване на покана за представяне на предложения (открита също така за ЕОС и НОС).

Всички посочени действия следва да бъдат определени в РПС и обичайната практика на Комисията за уведомяване на държавите членки и съответните заинтересовани страни на секторно равнище следва да бъде спазена. В случай ii) трябва да се изготви подходящо писмено задание, за да може ЕОС, според необходимостта, да кандидатства за финансиране от Съюза.

Искането за стандартизация за разработването на европейски стандарти или европейски стандартизационни документи може, при условия, които са приемливи за ЕОС, да включва подобни подготвителни и спомагателни действия като част от неговото изпълнение. Това обаче не се препоръчва, тъй като един продължителен етап на програмиране или друг сходен етап може да доведе до положение, при което е невъзможно да се постигне съгласие по изисканите стандартизационни документи и свързаните крайни срокове от искането преди завършването на този етап на програмиране.

---

³⁴ В този случай финансирането от Съюза може да бъде предоставено съгласно член 15, параграф 1, буква в) от Регламента.

В случай на сътрудничество с ЕОС (или НОС, или други органи по смисъла на член 15, параграф 2 от Регламента) в член 15, параграф 1, буква в) се предвижда възможност за финансиране от Съюза³⁵ за такава подготвителна и спомагателна работа. Това не важи за случаите, когато Комисията решава да си сътрудничи с други частни изпълнители.

5.4. Области, в които може да се използват искания за стандартизация

С Регламента се създава правното основание за установяването на европейски стандарти и европейски стандартизационни документи³⁶ **за продукти и услуги в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза.**

В член 10, параграф 1 обаче се подчертава, че Комисията може да издаде искане за стандартизация „в рамките на ограниченията на компетентността, установени в Договорите“. При стандартизация в подкрепа на законодателството на Съюза тази (изключителна, споделена или подкрепяща) компетентност произтича от законодателството на Съюза, в което европейските стандарти или европейските стандартизационни документи се определят като средства, подкрепящи прилагането на съответното законодателство на Съюза, или подкрепящи политиките на Съюза.

Предвид доброволния характер на европейските стандарти и европейските стандартизационни документи обхватът на правомощията на Комисията за издаване на искания за стандартизация до ЕОС е доста широк, дори в случаите, когато не съществува секторно (вторично) законодателство. В такива случаи обаче Комисията не може да изисква хармонизирани стандарти или стандарти, които имат специфично правно действие, но може просто да поиска от ЕОС да разработят европейски стандарти или европейски стандартизационни документи; европейските стандарти могат да отменят противоречащите им национални стандарти и така да допринесат за политиките и целите на Съюза.

В определени случаи самото законодателство на Съюза може да ограничава темата, която може да бъде засегната в европейски стандарти. По-специално искания за стандартизация не могат да бъдат издавани по отношение на технически правила или технически стандарти, за които законодателството на Съюза предвижда да се приемат с делегиран акт или акт за изпълнение на Комисията. Например в член 15, параграф 11, член 16, параграф 2 и член 20, параграф 13 от Директива 2014/40/ЕС³⁷ относно тютюневите изделия на Комисията се предоставят специфични правомощия да определя техническите стандарти, отнасящи се за нейното изпълнение. Освен това в този конкретен случай по силата на международното право, а именно член 5, параграф 3 от Рамковата конвенция на Световната здравна организация за контрол на тютюна, по която Европейският съюз е страна, процесът на определяне на съответните технически стандарти не може да бъде делегиран на организациите за стандартизация или друг субект, в който може да е представена тютюневата промишленост.

---

³⁵ Финансирането зависи от наличните средства в бюджета на Комисията за дейности по европейска стандартизация и от приоритетите на Съюза, определени в РПС.

³⁶ Обикновено обаче единствено европейските стандарти могат да се използват за пораждаване на правно действие по отношение на правните изисквания.

³⁷ ОВ L 127, 29.4.2014 г.

Когато законодателството на Съюза (например относно здравословните и безопасни условия на труд) предвижда единствено минимална защита, исканията за стандартизация могат да засегнат някои теми само в ограничена степен, тъй като изисканите европейски стандарти следва да не се припокриват със или да противоречат на минималните правни изисквания или националните мерки за тяхното прилагане.³⁸ Европейските стандарти винаги водят до хармонизацията на националните стандарти, които (дори когато са доброволни) не следва да противоречат на действащото национално законодателство.

С официалния процес на приемане съгласно член 10, параграф 2 и член 22, параграф 3 от Регламента (процедура по разглеждане) се гарантира, че след като бъде прието, искането ще получи широка политическа подкрепа от държавите членки.

Когато дадено искане се основава на политика на Съюза, а не на законодателство на Съюза, е изключително важно да се проведат подходящи консултации с държавите членки преди началото на подготовката. РПС е важно средство за подготовка за обсъждането, тъй като позволява на държавите членки и на всички заинтересовани страни да окажат принос.

Европейската стандартизация и исканията за стандартизация са инструмент на политиката, който Съюзът може да използва в конкретен технически сектор, при условие че е налице политическа подкрепа от страна на законодателя. Секторното законодателство може да определя специфични условия или изисквания за неговото използване.

С Регламента се насърчава по-широкото използване на европейската стандартизация, а в тази връзка също и на искания на Комисията в рамките на нови области на политиката. Решенията за приемане на искания за стандартизация, свързани с политиките (а не в подкрепа на законодателството на Съюза), следва да се вземат за всеки конкретен случай според специфичните особености на сектора и готовността и способността на ЕОС да изготвят исканите стандарти или европейски стандартизационни документи.

5.5. Области, в които трябва да се използват искания за стандартизация

По отношение на хармонизираните стандарти въз основа на член 2, параграф 1, буква в) от Регламента искане за стандартизация трябва да се издава, когато в съответното законодателство се предвижда публикуване на данните в *Официален вестник*. Неиздаването на искане възпрепятства позоваването в *Официален вестник*, тъй като според определението такъв стандарт не може да се счита за хармонизиран стандарт. По подобен начин стандарт, който не е обхванат от искане, не може да бъде посочен в *Официален вестник* като хармонизиран стандарт, осигуряващ предвиденото правно действие. Този принцип подчертава ролята на исканията за стандартизация и отговорностите на ЕОС: за да гарантират открит и прозрачен процес на установяване на стандарти, всички заинтересовани страни

---

³⁸ Това не означава непременно, че Комисията не може да представя искания за стандартизация. Например Европейските стандарти може да съдържат хармонизирани методи за измерване с цел определяне на нивата на излагане на риск дори когато регламентирани нива на излагане са различни.

трябва да са наясно още в началото коя дейност на ЕОС е обхваната от искане на Комисията.

Освен това исканията за стандартизация са задължителни в случай на европейски стандарти (различни от хармонизирани стандарти), които съгласно съответното секторно законодателство имат за цел осигуряването на презумпция за съответствие или на друго правно действие (например европейски стандарти, подкрепящи прилагането на Директива 2001/95/ЕО относно общата безопасност на продуктите) след публикуването на данните им в *Официален вестник*.

И двата горепосочени случая са свързани с прилагането на „непряко позоваване“ (вж. бележка под линия 10 в раздел 1) на хармонизирани или други европейски стандарти, чиито данни Комисията публикува впоследствие в *Официален вестник*. В такива случаи искането за стандартизация трябва да бъде отправено до ЕОС, като ясно се посочат обществените потребности и правната рамка, изискванията и условията, тъй като процесът на вземане на решения по тези въпроси никога не може да бъде делегиран на частни страни.

В някои случаи законодателят прилага „пряко позоваване“³⁹ (вж. бележка под линия 10 в раздел 1) на съществуващи европейски стандарти или на части от тях или на европейски стандарти, които предстои да бъдат разработени и публикувани в бъдеще. При позоваване на съществуващи стандарти законодателят може да избере стандартите, или частите от тях, без да е необходимо искане за стандартизация. Понякога обаче съответният основен акт изисква такива позовавания да бъдат изменени или актуализирани впоследствие, например чрез делегирани актове на Комисията. Обикновено в такива случаи в основния акт се прави позоваване на искане за стандартизация по смисъла на Регламента и впоследствие чрез делегирани актове могат да бъдат включени единствено данни за европейските стандарти, обхванати от това искане.

Като общо правило, когато в секторно законодателство се прави неспецифично позоваване на бъдещи европейски стандарти, които предстои да бъдат приети, е необходимо:

- да се издаде искане за стандартизация (член 10, параграф и 1 и 2 от Регламента);
- да се оцени дали изготвените стандарти съответстват на искането (член 10, параграф 5);
- когато е целесъобразно, да се публикуват данните за хармонизираните стандарти в *Официален вестник* (член 10, параграф б); и
- да се предвиди възможност за представяне на възражения срещу стандартите (член 11 или разпоредби на секторното законодателство).

Други случаи, в които е необходимо искане за стандартизация или изменение на съществуващо искане, са:

---

³⁹ Самата техника за позоваване, използвана в законодателството, не определя дали стандартите са доброволни. В контекста на Регламента стандартите, публикувани от организациите за стандартизация, са доброволни технически спецификации. Това представлява и важен сигнал за законодателя да поддържа стандартите като доброволно средство в подкрепа на прилагането на законодателството на Съюза.

- когато в секторното законодателство искането се посочва като условие, за да може Комисията да изиска изготвянето или преработването на конкретни европейски стандарти, на които се позовава;
- когато е целесъобразно, след решение за изпълнение на Комисията по официално възражение срещу хармонизиран стандарт (член 11 или разпоредби на секторното законодателство);
- когато, след изменение на изискванията или приложното поле на законодателство, което вече е подкрепено от стандарти, е необходимо съответните европейски стандарти да отразяват тези промени; и
- когато изисканата работна програма в рамките на прието искане за стандартизация трябва да бъде разширена, за да обхване нови стандарти, които не са включени в първоначалното искане, а първоначалното искане не съдържа процедура за разширяване на програмата.

6. ОБХВАТ, ИЗИСКАНА РАБОТНА ПРОГРАМА И ВАЛИДНОСТ НА ИСКАНЕТО ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

6.1. Обхват на искането за стандартизация

Обхватът на едно искане за стандартизация се определя от продуктите, услугите и съответните теми или процеси (например (регулирани рискове, оперативна съвместимост, достъпност и т.н.), които включва. Обхватът трябва винаги да бъде ясно определен и посочен в изисканата работна програма на ЕОС⁴⁰.

Всеки стандарт, изготвен в отговор на искане, обаче може да засяга и други въпроси, които не са включени в искането. Поради това, особено по отношение на стандартите в подкрепа на законодателството на Съюза, доколкото е възможно, трябва да се прави разграничение между спецификациите, целящи да подкрепят законодателството на Съюза, и другите спецификации.

Когато нуждите от стандартизация се развиват извън първоначалния обхват на искането (например за да се включат нови продукти, услуги или теми), искането трябва да бъде изменено въз основа на член 10, параграфи 1 и 2 от Регламента. Това е изключително важно при настъпили изменения в правните изисквания, подкрепени от европейски стандарти. Изменение на съществуващо искане или ново самостоятелно искане са единствените начини, чрез които да се измени обхватът на едно искане и да се гарантира, че Комисията и ЕОС имат общо разбиране относно очакваните нови или преработени стандарти и крайните срокове за тяхното представяне.

В някои случаи може да е необходимо ново искане за стандартизация да измени или пряко да ограничи обхвата на предишно искане съгласно ново, по-подробно законодателство на Съюза за хармонизация (*lex specialis*).

⁴⁰ Изисканата работна програма представлява извадка от референтната информация, съхранявана в „работната програма на орган за стандартизация (ЕОС)“ (вж. член 3, параграфи 1 и 2 от Регламента), която е ограничена до информацията относно изпълнението на искане и включва посочване на стандартизационните документи, действително обхванати от нея към даден момент. Изисканата работна програма в контекста на настоящия документ не съдържа планиране на проекти или елементи на докладване.

6.2. Изискани работни програми и изменения на работни програми

Всички искания за стандартизация, приети на основание член 10, параграфи 1 и 2 от Регламента, трябва да бъдат „конкретни“, т.е. в тях да бъдат ясно определени всички изисквани стандартизационни документи или теми или да бъдат посочени други ясни критерии и инструкции, въз основа на които ЕОС да изготвят изисканата работна програма.

В този контекст „конкретни“ означава също така, че Комисията и съответните ЕОС са одобрили и/или разгледали работната програма, която може да бъде разширена чрез издаването на ново искане за стандартизация. В искането обаче може да се посочат крайни срокове или процедура за актуализиране на работната програма на по-късен етап, например след като някои изискани стандарти са публикувани, или да се определят само общите параметри за изисканите спецификации, като се предостави възможност на ЕОС да предложат колко стандартизационни документа са необходими за изпълнението на искането.

По отношение на исканията за стандартизация за хармонизирани стандарти е важно да бъде ясно, че всички актуализации на изисканата работна програма произтичат пряко от първоначалното искане, т.е. от неговия първоначален обхват и изисквания, за да се допусне публикуване на данните в *Официален вестник*. Когато случаят е такъв, с искането може да се установи процедура⁴¹, чрез която съответната ЕОС може да добавя нова тема за хармонизиран стандарт към изисканата работна програма, като се консултира с Комисията и получи одобрението ѝ, след като Комисията е уведомила Комитета по стандартите.

6.3. Валидност на искането за стандартизация

След като първоначалната изискана работна програма е изпълнена и всички стандартизационни документи са публикувани, искането за стандартизация се счита за **приключено**. Впоследствие могат да бъдат добавени нови теми за стандартизация (не преработени версии на съществуващи стандартизационни документи):

- чрез издаване на ново искане;
- чрез издаване на изменение на първоначалното искане; или
- съгласно процедура, установена в първоначалното искане.

Приключеното искане продължава да служи като референтен документ за преработването на стандартизационни документи, изготвени по искане на Комисията. Като общо правило обаче **срокът** на приключените искания **не изтича** автоматично; това е особено важно при искания за европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза, които трябва да бъдат преработени в съответствие с техническия напредък съгласно общите условия на първоначалното искане (включително всички изменения).

---

⁴¹ При искания за стандартизация, свързани с политиките, не е необходима, нито дори е уместна процедура, тъй като не съществуват последващи регулирани процедури (например публикуване в *Официален вестник*), които налагат изисканите работни програми да бъдат актуализирани, и тъй като тези искания не ограничават възможностите на ЕОС да започнат други дейности по стандартизация извън рамките на изисканите работни програми.

След приемането на решение за изпълнение относно официално възражение срещу хармонизиран стандарт Комисията може да издаде допълнително искане за стандартизация съгласно процедурите от член 10, параграфи 1 и 2. Причината за това не е защото първоначалното искане няма да бъде достатъчно и валидно, а с цел категорично преодоляване на недостатъците и определяне на крайни срокове за преработване или изменение на стандарта.

Има случаи, в които се счита, че срокът на искането е изтекъл или то е било заменено; това се случва:

- когато ново искане или изменение го заменя; в някои подобни случаи предходното искане може да се окаже с по-тесен обхват и срокът му може да се счита за частично изтекъл;
- когато искането съдържа специфична клауза, определяща условията за изтичането на неговия срок, например срокът на дадено искане може да изтече, когато изисканата работна програма е изпълнена изцяло (т.е. искането е приключено) или никоя ЕОС не го приема; и
- когато Комисията счита, че дадено искане е остаряло⁴², например когато подкрепяното законодателство е отменено или, в случай на стари искания, ЕОС изобщо не е(са) изготвила(и) изисканата работна програма.

След като срокът на искането изтече или то бъде отменено, преработените версии на стандартизационните документи, разработени в рамките на искането, вече не отговарят на неговите общи условия.

6.4. Преработване на европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза

Всички изискани от Комисията европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза се разработват при спазване на същите правила и принципи на ЕОС, както всички други европейски стандарти. Единствената разлика е, че по време на изготвянето на такива стандарти трябва да се изпълняват и спазват изискванията, посочени в искането въз основа на специфично законодателство на Съюза, за да се установят европейски стандарти, удовлетворяващи обществения интерес и правните нужди.

Същите правила и принципи се прилагат при преработването на такива стандарти. По-специално за преработването на хармонизиран стандарт в подкрепа на законодателството на Съюза трябва да продължат да се прилагат същите принципи за стандартизация, за да може неговите данни да се публикуват в *Официален вестник*.

При преработване на европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза (както при изготвянето на нови изискани стандарти) съответната ЕОС следва да разгледа и всички възможни ограничения или специфични условия за такива стандарти съгласно секторното законодателство, например дали е възможно

---

⁴² Обикновено следва да се проведе консултация с Комитета по стандартите, преди срокът на дадено искане да се счита за изтекъл; в някои случаи следва да се използва същата процедура като използваната за приемането.

да се въведат нови теми за стандартизация в преработен хармонизиран стандарт без преработено искане за стандартизация или друго действие на Комисията.

6.5. Последници за исканията за стандартизация, издадени съгласно Директива 98/34/ЕО

С оглед на член 1 от Регламента и на факта, че параграфи 1 и 2 от член 10, са единствените пряко приложими критерии и представляват процес за установяване на нови европейски стандарти и стандартизационни документи за продукти и услуги в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза, използването на искания, издадени съгласно процедурите на Директива 98/34/ЕО („стари мандати“), за въвеждане на напълно нови теми за стандартизация и включването им в изисканите работни програми в рамките на тези стари искания е ограничено в определени граници.

Старите искания обаче продължават да бъдат валидни, по-специално когато:

- всички преработени версии на стандартизационни документи, които вече са обхванати от изисканата работна програма, са включени в първоначалното, старо искане за стандартизация;
- работа, която е изискана по-рано, е все още в процес на разглеждане съгласно изискванията и крайните срокове в старото искане; и
- изискана работна програма се актуализира съгласно процедурите, критериите и крайните срокове, определени ясно в първоначалното искане, и очакваните стандартизационни документи са от значение за подкрепата на съответното законодателство или политики на Съюза.

Когато старо искане не съдържа ясна процедура или не упълномощава ЕОС да въведат нови теми за стандартизация, всички нови обществени нужди от стандартизация следва да бъдат застъпени в ново искане, издадено на основание член 10, параграф 1 и 2. Това е изключително важно по отношение на старите искания за стандартизация за хармонизирани стандарти.

В надлежно обосновани случаи работна програма за старо искане за хармонизирани стандарти може да бъде разширена чрез издаване на изменение, което не представлява акт за изпълнение, след консултации с Комитета по стандартите. В подобни случаи обаче се препоръчва в изисканата работна програма да се добавя само една тема за стандартизация, а не нов набор от теми. Ако е необходим нов набор от хармонизирани стандарти или е преразгледано законодателство на Съюза за хармонизация, когато е целесъобразно, следва да се издаде консолидирано искане за отмяна на старото искане, за да се изготвят съгласувани и правно издържани общи условия⁴³ за цялата работа по стандартизация и едно-единствено искане, съгласно което да се изпълнява изисканата работна програма.

---

⁴³ За целите на прозрачността и правната сигурност исканията за стандартизация, изискващи хармонизирани стандарти, следва да бъдат лесно достъпни за всички заинтересовани страни и да се основават на действащо законодателство на Съюза.

7. ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ДОКУМЕНТИТЕ, ИЗГОТВЕНИ ОТ ЕОС

7.1. Основания за и обхват на оценката на съответствието

Съгласно член 10, параграф 5 от Регламента „Заедно с европейските организации за стандартизацията Комисията извършва оценка на съответствието на изготвените от европейските организации за стандартизация документи със своето първоначално искане.“ Желателно е тази оценка на съответствието да бъде извършена преди официалното приемане на стандартизационен документ от страна на ЕОС като европейски стандарт или европейски стандартизационен документ. В нея следва да се предостави обратна информация за процеса на стандартизация (включително техническите органи и/или техническите съвети според случая) за изпълнение на искане за стандартизация, но да не се посочва как ЕОС следва да избират спецификации в изискваните стандартизационни документи, тъй като това е изцяло тяхна отговорност.

Оценката на съответствието е изключително важна по отношение на исканията за хармонизирани стандарти, за да се гарантира, че те изпълняват изискванията в искането и позволяват на Комисията да публикува данните в *Официален вестник* без забавяне. Освен това тя служи, за да се гарантира достъпът на ЕОС до допълнителни насоки относно изискванията съгласно съответното законодателство на Съюза.

По принцип оценката на съответствието на даден документ спрямо искането и всички съответни правни изисквания следва да бъде съсредоточена върху два основни въпроса:⁴⁴

- установяване и оценка на **степеня, в която документът обхваща и изпълнява изискванията в искането**, т.е. в случай на проект на хармонизиран стандарт — степеня, в която в действителност са **обхванати и изпълнени** приложимите правни (и съществени) изисквания; и
- оценка дали **документът изпълнява в достатъчна степен изискванията, обхванати от искането**, т.е. в случай на проект на хармонизиран стандарт — изпълнено ли е в достатъчна степен всяко обхванато правно (и съществено) изискване по отношение на съответните правни изисквания (например относно здраве, безопасност, сигурност, защита на околната среда, достъпност и оперативна съвместимост) и на общоприетото ниво на технически познания.

Освен това при проект на хармонизиран стандарт по време на оценката на съответствието трябва да бъдат проверени и оценени наличието и общото съдържание на информация, посочваща правните изисквания, които проектът на хармонизиран стандарт има за цел да обхване (вж. раздел 2.8.4 от част III).

Оценката на „съответствието с искането за стандартизация“ следва да включва цялостна проверка и на това дали са спазени в достатъчна степен признатите принципи за изготвяне, включително евентуално съществуващите секторни правила за изготвяне, установени от самите ЕОС. Като цяло от ЕОС се очаква да прилагат по последователен начин своите правила за изготвяне, по-специално

⁴⁴ За стандартизационните документи в подкрепа на политиките на Съюза обикновено не е необходима оценка по отношение на правните изисквания.

правилата, които са еквивалентни за изготвянето и представянето на международни стандарти, и да гарантират, че техните стандарти са с подходящо качество и международна значимост.

7.2. Методология за оценка на съответствието

За всяко искане за стандартизация издаващият отдел на Комисията трябва да договори с ЕОС практическото изпълнение на оценката на съответствието. Въз основа на член 10, параграф 5 от Регламента ЕОС трябва да предоставят на лицата, отговорни за работата по оценката, неограничен достъп до всички необходими документи, включително нормативни референтни документи, както и до съответните заседания на техническите органи или еквивалентни изготвящи органи.

Това може да се извърши по три начина:

- i. Самите ЕОС предоставят на Комисията необходимата информация и заключения от оценката въз основа на собствена оценка и резултатите от оценката се подкрепят с подходящо документирани сведения, описващи средствата и инструментите, използвани за гарантиране на изпълнението на искане за стандартизация, например специални контролни списъци, доклади и др., документирани и изготвени по време на работата по изготвянето и оценката; или
- ii. Експертите, работещи по договор с ЕОС, които са независими от процеса на стандартизация на ЕОС, изпълняват ясно определени задачи на различни етапи от изготвянето и докладват резултатите от оценката пред тях и пред Комисията; или
- iii. Отговорният отдел на Комисията изпълнява активна роля по време на процеса на стандартизация, оценява резултатите на различни етапи от изготвянето и инициира диалог във връзка с резултатите от оценката със съответните ЕОС.

При исканията за стандартизация, свързани с политиките, информацията, получена от самите ЕОС, следва винаги да бъде достатъчна, за да може отделът на Комисията да направи заключение, че резултатът отговаря на първоначалното искане.

По-подробна информация относно средствата за наблюдение на изпълнението на исканията за стандартизация от гледна точка както на Комисията, така и на ЕОС, е предоставена в отделен документ „*Проследяване на дейността по мандатите*“.⁴⁵

7.3. Използване на резултатите от оценката на съответствието

Техническите спецификации се включват в изискан документ въз основа на консенсус и се приемат съгласно вътрешните правила на ЕОС. Оценката на съответствието по член 10, параграф 5 не е част от този процес на постигане на консенсус, а допълнително действие, изисквано съгласно Регламента с цел гарантиране на качеството на европейските стандарти и европейските стандартизационни документи, изискани от Комисията.

---

⁴⁵ http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum/index_en.htm

Степента, в която се проследяват резултатите от оценката, следва винаги да се определя по преценка на ЕОС. След приемането на хармонизиран стандарт съответната ЕОС следва да реши въз основа на собствените си принципи и правила дали условията на първоначалното искане са изпълнени изцяло или частично и дали информация за позоваване може да бъде предоставена на Комисията за публикуване на данните в *Официален вестник*.

Преди да може да реши дали да публикува данните за хармонизиран стандарт в *Официален вестник* съгласно член 10, параграф 6, Комисията трябва да има достъп до резултатите от оценката на съответствието и информация, показваща как евентуално тези резултати са били приложени на практика от въпросната ЕОС. Тази информация следва да помогне на Комисията без забавяне да вземе решение дали може да бъде извършено публикуване на данните в *Официален вестник*. Прерогатив на Комисията е да прецени дали да приеме или не резултатите от оценката, когато прилага член 10, параграф 6.⁴⁶ Независимо от своята оценка Комисията предоставя на разположение съответните документи за целите на прозрачността в съответствие с принципите на доброто административно поведение.

---

⁴⁶ На практика решение да (не) се публикуват данните в *Официален вестник* може да подлежи на консултация в рамките на службите, като в този случай даден отдел на Комисията не може да вземе едностранно решение.

ПРИЛОЖЕНИЕ I — ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Значение на доброволната стандартизация за обществото

Стандартизацията е процес на установяване на доброволни технически спецификации, които са необходимо на пазара. Това е инструмент, използван от всички заинтересовани страни (участниците на пазара, гражданското общество, публичните органи, бизнесът), за установяване на технически спецификации или спецификации за качество с цел гарантиране на добро изпълнение, безопасност, оперативна съвместимост или други необходими условия за постигане на рационализация, икономия на разходи, улесняване на търговията и т.н. В процеса на стандартизация участват заинтересовани страни, които постигат консенсус по технически стандарти, определени в спецификации, чието приложение може да бъде от полза за тях или за обществото. Обикновено стандартите се определят чрез открит и прозрачен процес, основан на консенсус между заинтересованите страни, които се нуждаят от тях или желаят да ги прилагат.

Стандартите могат да засягат всякакви аспекти на продуктите, услугите или процесите в зависимост от нуждите на тези, които ги използват. При доброволната стандартизация пазарната значимост на стандартите се определя от пазарите и преди всичко от тези, които участват във или имат достъп до процеса на стандартизация.

Тъй като стандартизацията обединява експерти от всички области, тя е подходящ и мощен инструмент за постигане на съгласие за обединяване на наличните знания, които впоследствие намират отражение в технически спецификации въз основа на нивото на технически познания. Стандартите следва да бъдат преразглеждани редовно в съответствие с технологичните тенденции.

Стандартите се използват от много години и с цел преодоляване на предизвикателства, свързани с обществото, например здравето и безопасността. В някои случаи доброволните стандарти са допринасяли за безопасността при липсата на правни изисквания, а в други случаи вместо самите те да разработват доброволни спецификации, законодателите се позовават на стандарти или на технически спецификации, съдържащи се в стандарти, като понякога ги установяват като задължителни и неразделни части от правните изисквания.

Стандартите са „доброволни“ в смисъл, че прилагането на самите стандарти, така както са публикувани от организациите за стандартизация, винаги е доброволно. Частните организации за стандартизация не могат да изискват стандартите да бъдат задължителни. Този принцип обикновено се прилага в законодателството при позоваване на стандарти. Законодателят обаче може да реши да определи стандарти или части от тях като задължителни, например с цел гарантиране на оперативна съвместимост, класифициране на експлоатационните показатели на продуктите или проверка на съответствието спрямо гранични стойности, установени в законодателството. Най-често обаче стандартите стават обвързващи по отношение на търговията въз основа на частни споразумения между икономическите оператори.

Общата роля на доброволните стандарти е многостранна и включва:

- осигуряване на по-лесен пазарен достъп за продукти и услуги;

- подобряване на икономическите резултати;
- улесняване или разпространение на иновации;
- подкрепа на законодателството в областта на здравето, безопасността, оперативната съвместимост и други области;
- подкрепа на личната неприкосновеност, сигурността и оперативната съвместимост във връзка с ИКТ; и
- преодоляване на основни предизвикателства пред обществото, като например изменението на климата, устойчивото използване на ресурсите, иновациите, застаряването на населението, приобщаването на хората с увреждания, защитата на потребителите, безопасността на работниците и условията на труд.

Известни са и случаи на злоупотреба със стандарти, поради което следва да се обърне внимание подобни практики да бъдат предотвратени.

Националните органи за стандартизация (НОС) обикновено допринасят за изпълнението на националните политики в областта на промишлеността. В Европейския съюз тези органи изпълняват двойна функция:

- служат на заинтересованите страни на национално равнище; и
- си сътрудничат на европейско равнище с цел оказване на принос за политиките на Съюза и хармонизацията на националните стандарти чрез работата на ЕОС.

2. Политиката на Съюза в областта на стандартизацията — кратък исторически преглед

Първият основен законодателен акт за установяване на политиката на Съюза в областта на стандартизацията е Директива 83/189/ЕИО, съгласно която НОС бяха длъжни да уведомяват Комисията, ЕОС, както и да се уведомяват взаимно за своите работни програми за стандартизация. Директивата съдържа и член, позволяващ на Комисията да изисква от ЕОС да изготвят европейски стандарти (за продукти) в рамките на определен срок.

От гледна точка на политиката в областта на стандартизацията Директива 83/189/ЕИО подготви условията за „новия подход“ — законодателна техника за хармонизиране на изискванията за продуктите в законодателството и за използване на доброволни европейски стандарти (хармонизирани стандарти) като важен помощен инструмент за хармонизация. „Новия подход“ беше одобрен от Съвета на министрите на 7 май 1985 г. в неговата Резолюция относно *Нов подход за техническа хармонизация и стандартизация*.⁴⁷ Тази техника, която през 2008 г. беше преразгледана като „нова законодателна рамка“ (НЗР)⁴⁸, предлага насоки за ограничаване на съдържанието на законодателството за продуктите до „съществени изисквания“ и предоставя възможност на ЕОС да определят техническите подробности за изпълнението на тези изисквания в доброволни хармонизирани стандарти.

⁴⁷ ОВ С 136, 4.8.1985 г.

⁴⁸ Решение № 768/2008/ЕО (ОВ L 218, 13.8.2008 г.).

„Новият подход“ доведе до необходимост от установяване на европейска политика в областта на стандартизацията в подкрепа на новото законодателство за хармонизацията относно продукти и необходимост от публично-частно партньорство между Съюза и ЕОС с оглед гарантиране на общо разбиране на целите в подкрепа на функционирането на единния пазар.

Методът на посочване на европейските стандарти в законодателството на Съюза, прилаган системно за първи път съгласно директивите относно „новия подход“, по-късно се разпространи и в други области. Този процес беше официално насърчен най-вече с Резолюцията на Съвета от 18 юни 1992 г.⁴⁹ (точки 17 и 21), в която Комисията беше призована при необходимост да го прилага в бъдещи проекти на законодателни актове.

В Резолюцията (точка 17) се насърчава и използването на европейските стандарти като инструмент за икономическа и промишлена интеграция на единния пазар. Това включва стимулиране на европейската стандартизация в рамките на политиките в тази област, дори когато те не се основават на законодателство, например както е в областта на новите технологии.

През 1998 г. Директива 83/189/ЕИО беше заменена от Директива 98/34/ЕО.

В Резолюцията на Съвета от 28 октомври 1999 г.⁵⁰ се подчертава (точка 10) „ролята на европейската стандартизация като средство за удовлетворяване на специфичните нужди на европейския пазар, за обслужване на обществен интерес, по-специално в подкрепа на европейските политики, за осигуряване на стандарти в нови области“.

В Резолюцията си от 10 ноември 2003 г.⁵¹ Съветът призна значението на „новия подход“ като подходящ и ефективен регулаторен модел, създаващ условия за технологични иновации и подобряване на конкурентоспособността на европейската промишленост, и потвърди необходимостта от разширяване на прилагането на неговите принципи в нови области.

В Съобщението на Комисията от 2004 г. относно *Ролята на европейската стандартизация в рамката на европейските политики и законодателство*⁵² се подчертава, че „разширяването на използването на стандарти в области от законодателството на Общността извън единния пазар е изключително желателно, като, разбира се, се вземат под внимание особеностите на съответните области в съответствие с предложенията на Комисията относно управлението и по-доброто регулиране“.

В Резолюцията си от 21 октомври 2010 г. относно бъдещето на стандартизацията в Европа⁵³ (точка 15) Европейският парламент „отбелязва, че броят на мандатите за

---

⁴⁹ ОВ С 173, 9.7.1992 г.

⁵⁰ ОВ С 141, 19.5.2000 г.

⁵¹ Резолюция на Съвета от 10 ноември 2003 г. относно Съобщението на Европейската комисия „Насърчаване на прилагането на директивите на новия подход“ (ОВ С 282, 25.11.2003 г., стр. 3).

⁵² COM(2004) 674 окончателен

⁵³ [http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2010/2051\(INI\)](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2010/2051(INI)).

стандартизация в подкрепа на законодателството в области извън тези, обхванати от „новия подход“, се е увеличил през последните години, което показва, че този модел е бил възприет при множество разнообразни политики на ЕС, [и] счита, че е желателно употребата на стандарти да обхване и друго сфери на законодателството и политиката на Съюза извън единния пазар, като се отчитат специфичните особености на съответните сфери съгласно принципите на по-добро регулиране“.

Успешното използване на европейски стандарти, разработени въз основа на искания за стандартизация от Комисията, в законодателството от „новия подход“/НЗР за продукти постепенно доведе до по-широко използване на европейски стандарти в подкрепа на друго законодателство на Съюза и дори в подкрепа на политики, в които не съществуваше специфично законодателство на Съюза. Процесът, който започна с Директива 83/189/ЕИО, доведе до Регламент (ЕС) № 1025/2012 относно европейската стандартизация, съгласно който европейската стандартизация е признат инструмент на политиките на Съюза.

С Регламента се въвежда използването на хармонизирани стандарти извън рамките на законодателството от „новия подход“/НЗР за продукти. Хармонизираните стандарти могат да се използват и в подкрепа на законодателство относно услуги. Освен това с Регламента за първи път се създава всеобхватно правно основание за използване на европейската стандартизация и издаване на искания за стандартизация в подкрепа на политиките на Съюза в области, в които не съществува специфично законодателство на Съюза.

**ПРИЛОЖЕНИЕ II — РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО ПОЛИТИКАТА НА
СЪЮЗА В ОБЛАСТТА НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА**

- (1) Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската стандартизация
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:316:0012:0033:BG:PDF>
- (2) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX:32011R0182>
- (3) Съобщение на Комисията относно Стратегическа визия за европейските стандарти: към по-голям и ускорен устойчив растеж на Европейската икономика до 2020 г. (COM(2011) 311 окончателен; 1.6.2011 г.)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:BG:PDF>
- (4) Работен документ на службите на Комисията (SEC(2011) 671 окончателен; 1.6.2011 г.): Оценка на въздействието — придружителен документ към Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейската стандартизация (COM(2011) 315 окончателен)
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011SC0671&from=EN>
- (5) Нова законодателна рамка — законодателство на Съюза за хармонизация относно продукти
http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/new-legislative-framework/index_en.htm
- (6) Общи насоки за сътрудничеството между CEN, Cenelec и ETSI и Европейската комисия и ЕАСТ (28.3.2003 г.)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2003:091:0007:0011:EN:PDF>
- (7) „Синьо ръководство“ относно изпълнението на правилата на ЕС в областта на продуктите⁵⁴
http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/index_en.htm

---

⁵⁴ Вж. раздел 4.1.2 *Съответствие със съществените изисквания: хармонизирани стандарти.*